

AGENDAD'AUTOR

D. MARÍN / J. TORT

Intriga en la Lleida jueva

La novel·la històrica i la novel·la negra gaudeixen d'una salut de ferro i els seguidors d'un gènere i l'altre disposen des d'aquest mes a les llibreries d'una nova proposta que reuneix els dos mons: *El llibre del llamp*, de Quim Garcia Albera (Lleida, 1966). La novel·la, editada per Pagès Editors, està ambientada a la Lleida del segle XIII, durant la construcció de la monumental catedral de la Seu Vella. A la Cuirassa, el barri hebreu de la ciutat, es produeixen una sèrie de raptos de nenes jueves que apareixen després assassinades. Els actes semblen regits pels secrets de la càbala i l'alquímia. Galceran de Chia, un ballester que havia estat al servei de Jaume I, i un metge jueu que ha estat expulsat del call de Toledo, Leví Ben Yehiel, són els encarregats de resoldre el misteri i aturar els assassinats, amb l'ajuda d'un savi ancià local, Ramon de Larida. Tota una immersió intrigant, doncs, en la Catalunya medieval i en una ciutat, Lleida, que vivia en aquella època un període econòmic d'esplendor i una posició clau en la geopolítica de la corona catalano-aragonesa. Quim Garcia Albera ja s'havia endinsat anteriorment en la novel·la històrica –*El caballero insomne* (2008), en castellà, i *El mur d'Indíbil* (2009), en català– i és coautor de la novel·la negra *La virgen de los sicarios* (2005). És professor a l'INS Joan Oró de Lleida i també ha publicat quatre treballs discogràfics com a cantautor.

EL LLIBRE DEL LLAMP
Quim Garcia Albera

Editorial: Pagès Editors (2012)
Pàgines: 336
Preu: 20 euros

EL LLIBRE DEL LLAMP

Quim Garcia Albera. Pagès Editors

El Centre Històric, per a tots

Una trentena d'entitats participen aquest cap de setmana en la tercera edició de l'Obert del Centre Històric de Lleida, una iniciativa que pretén fomentar la participació i la revitalització cultural i social d'aquest barri. De divendres a diumenge es podran fer degustacions gastronòmiques, visites guiades al Museu de Lleida, a la Seu Vella, rutes pels indrets més emblemàtics del barri antic i gaudir d'actuacions de garrotins, balls regionals o del Centre de Titelles i dels Castellars. Tot per obrir a la ciutat el cor de Lleida.

OBERT DEL CENTRE HISTÒRIC

Lleida. Dies 21, 22 i 23 de setembre.

La Panera obre portes

El centre d'art La Panera de Lleida no és només un contenidor d'art experimental i contemporani, sinó que aspira a promoure també la creativitat fora de les seves parets i inserir-se en la vida dels lleidatans. Amb aquesta finalitat va realitzar el curs passat tallers de creació als centres educatius i entitats de la ciutat i de les comarques de Ponent. Des d'aquesta setmana les produccions artístiques es troben ara exposades al centre d'art en la mostra R+R+R i es poden visitar durant les jornades de portes obertes del centre fins a principis del mes vinent.

PORTES OBERTES LA PANERA

Lleida. Del 19 de setembre al 7 d'octubre

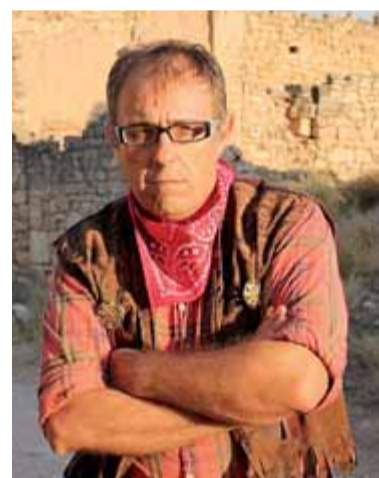
NOSOMTANLLUNY. DAVID MARÍN

D'aquella època en què el Cinca era Río Bravo

La ciutat de Fraga recorda amb dos exposicions el rodatge dels "spaghetti western" dels anys seixanta i setanta

Pols, terra, camps erms castigats pel sol i una serra de pedra vermellosa retallada a l'horitzó. En aquest paisatge solitari el foraster, si no perd el rumb, es troba amb el poblat de Cardiel, al terme de Fraga (Baix Cinca). Les runes del poble eren aixopluc de pastors fins que Ignasi Farrés (Ignacio F. Iquino en els crèdits) i els germans Balcázar les van descobrir i hi van plantar els decorats de fusta per a les escenes exteriors de pel·lícules de l'oest que feien als seus estudis d'Esplugues.

Entre els anys 1965 i 1973 es van rodar una trentena d'*spaghetti western* a Fraga, en paratges com Cardiel, el Barranc de les Bales i el riu Cinca. El realitzador

El realitzador de Fraga Diego Tejera, a les runes del poblat de Cardiel, on es van rodar diversos 'westerns' D.M.

fragatí Diego Tejera ha recopilat les pel·lícules i ha exposat a la sala Cigonyer cartells, vídeos, plànols i material de rodatge de l'època. Llavors eren pel·lícules de sèrie B, però ara els cinèfils fetitxistes les consideren de culte. "Jo tenia deu anys i recordo que el meu iaio hi anava sovint a fer d'extra", explica Tejera. "Molta gent de Fraga ho feia. Però el record s'ha perdut i ara l'exposició ha sorprès els joves, que ni ho sabien." També feien d'extres veïns d'Alcolea, de Massalcoreig, de Seròs i de Lleida. "Els gitanos tenien èxit, anaven molt bé per fer de mexicans", explica Tejera. Algunes escenes (l'assalt a una diligència, un tiroteig, un *cowboy* cavalcant cap a la posta de sol) servien per muntar-les en diverses pel·lícules alhora. Era cinema *low cost*.

Quan el 1973 l'autopista va fer tancar els estudis d'Esplugues, els Balcázar van plantejar reconstruir-los a Fraga. No ho van fer. El negoci anava de mal borràs. L'*spaghetti western*

no va tornar a Fraga i l'hotel Sorolla va deixar d'omplir-se d'actors rossos i andròmines de rodatge. Fraga va oblidar aviat aquelles pel·lícules de títols com *Sangre de Texas* o *Yankee* on sortien veïns disfressats d'indis i bandits. Avui ja no hi ha ni cinema al poble, tancat per la competència dels multisales de Lleida i Alcarràs. "Almeria no era més que això però aquí s'ha oblidat. Hauríem de posar-hi un escenari, un restaurant, atreure visites, té molt potencial", planeja Tejera. Mentrestant, el vent de l'oest arrossega uns matolls. El sol es pon darrere les runes silencioses d'un poble anomenat Cardiel. *

Paisatges de pel·lícula

L'Ajuntament de Fraga també obre, al Palau Montcada, l'exposició fotogràfica *Adiós amigo!*, de Sergio Belinchón amb paisatges de *western* del Baix Cinca.